

NBA
T.a.v. Secretariaat-de heer F. van Schaik AA RA
Postbus 7964
1008 AD Amsterdam

10 november 2020

Betreft: reactie op basisdocument governance

Geacht NBA-bestuur,

Ik heb kennis genomen van het basisdocument vitale gemeenschap en centrum van beroepsontwikkeling die als leidraad zal dienen voor de voorgestelde aanpassing van de governance binnen de NBA. Deze aanpassing staat geagendeerd op 14 december 2020 tijdens de ALV van mijn beroepsorganisatie. Ik wens mijn grote zorg uit te spreken als mede-eigenaar van Accountax, een mkb-accountantskantoor alsmede als voorzitter van Novaa, een beroepsvereniging van mkb-accountants.

Korte terugblik

Sinds de voorgestelde fusie tussen NOvAA en NivRA in 2010 maak ik mij reeds ernstige zorgen over de positie en de belangenbehartiging van de mkb-accountant binnen de NBA. Deze zorgen zijn destijds ook vanuit de politiek onderkend.

Op 1 januari 2013 zijn het NIVRA en de NOvAA uiteindelijk formeel gefuseerd. De organisaties zijn destijds samengevoegd in het pand van het NIVRA te Amsterdam. Voor de fusie (voor 2010) was het duidelijk wie waarvoor stond: de NOvAA stond voor de mkb-accountant, het NIVRA voor de grote(re) kantoren (Big 4).

Tijdens het fusietraject, meer specifiek bij de behandeling van het Wetsvoorstel binnen de politiek om te komen tot één Wet op het accountantsberoep zijn ook grote zorgen geuit. Met name bestonden er grote zorgen binnen een aantal fracties en Minister mr. drs. J.C. de Jager over de positie van accountants van kleinere kantoren t.o.v. de grote kantoren, de zwaarte van de beroepsregels voor deze groep en de participatie van hen binnen de nieuwe NBA, met name binnen ledengroepen en bestuur. In de Memorie van Toelichting bij het Wetsvoorstel op 29-9-2011 valt tevens te lezen dat “tegelijkertijd is het van belang dat de inbreng van accountants uit kleine kantoren goed wordt georganiseerd. In dat opzicht hebben de grote kantoren het voordeel dat het voor hen eenvoudiger is zich te organiseren en op die manier hun invloed uit te oefenen”. Bovendien vond de Raad van State dat de certificeringsbevoegdheid juist de toegevoegde waarde heeft voor accountants werkzaam in het mkb. Een accountantstitel zonder deze bevoegdheid zou mogelijk een belemmering kunnen vormen voor het wettelijk mogen uitvoeren van accountancy-diensten. Ook is er binnen de Wet op het Accountantsberoep bewust gekozen voor een ledengroepstructuur, waarmee de homogeniteit van bijv de groep openbare accountants werd onderkend.

Zonder hierin volledig te willen zijn, constateer ik sinds de fusie een groot aantal tekortkomingen die een optimale invulling van belangenbehartiging in de weg staan voor de mkb-accountant. Een korte opsomming:

-ondanks de wensen van een grote groep mkb-accountants weigert de NBA om met een eigen hervormingsagenda en mkb-rapport te komen voor mkb-accountants.

-in eerste aanleg was er onvoldoende aandacht voor de schaalbaarheid van de implementatie van de 53 maatregelen in 2014 voor niet-ooib kantoren in het mkb.

-er is een te beperkte kennis en betrokkenheid vanuit de bureauorganisatie NBA ten aanzien van de problematiek AA/kleine kantoren ten opzichte van oorspronkelijke fte en betrokkenheid vanuit de oude Novaa. Ten tijde van de fusie was er ook nog een 2-koppige directie, waarvan één directeur met een mkb-portefeuille (mevrouw Anne-Marika van Arkel). Ik verwijs u nog graag naar een bijgevoegde link

<https://www.accountant.nl/magazines/de-accountant-december-2010/bureau-nba-krijgt-coördinerende-rol/> over de destijds geschetste nadere invulling vanuit de NBA.

-het invullen van het voorzitterschap NBA door steeds een b4-partner, terwijl daar andere afspraken in het fusiedocument over gemaakt zijn

-aandacht voor innovatieve specifieke beroepsproducten en regelgeving, waaronder “assurance op maat” in het mkb. Tot op de dag van vandaag wordt hier aandacht voor gevraagd, maar zonder concrete invulling vanuit de NBA.

-de bemensing van de bureauorganisatie van de NBA. Er zijn op 125 fte slechts 3 personen met een mkb-pet. Kennis en aandacht ontbreekt om voor de grote groep mkb-accountants optimaal de belangen te behartigen. De mkb-accountants zijn overigens wel goed om meer dan 50% van de totale contributie-inkomsten op te hoesten.

-uit een ledenpeiling in 2015 van vereniging Novak die als belangenorganisatie voor mkb-accountants optreedt bleek onder meer dat; de contributie van de NBA in geen enkele verhouding staat tot haar diensten, het grootste deel van de leden ontevreden is over de positie van de mkb-accountant binnen NBA, er ergernis is over imagoschade AA's door blunders B4, de helft van de mkb-accountants behoefte heeft aan een aparte organisatie die zich op hen richt en zelfs 1/3^e van de mkb-accountants heeft wel eens overwogen het lidmaatschap op te zeggen. Deze zaken zijn onder de aandacht gebracht van de NBA, maar zonder daar concreet beleid op te voeren.

-de diversiteit van alle leden. Het merendeel van de leden vormen de accountants in business. Zij kennen een eigen budget, maar voor mkb-accountants kan geen afzonderlijk budget worden vrijgespeeld.

-In tegenstelling tot de eerdere fusiewens van de Raad van State dat de certificeringsbevoegdheid juist toegevoegde waarde heeft van accountants werkzaam in het mkb is er sinds een aantal jaren geen automatische certificeringsbevoegdheid meer voor AA's die afstuderen op hbo-niveau. Daarbij is een situatie ontstaan van vóór 1993.

Bovendien is daarmee het eerdere advies van de Raad van State uit 2010 om certificeringsbevoegdheid te behouden voor AA's genegeerd. Een onwenselijke situatie en in strijd met de beloftes die gedaan zijn tijdens de fusie. Daarmee heeft de NBA een bom gelegd onder de wettelijke bescherming van de AA. Over belangenbehartiging gesproken.

-Het idee om leden inspraak te geven om het beroep vorm te geven heeft de NBA gefaciliteerd middels eerdere NBA-open-events. Specifieke mkb-geluiden tijdens deze bijeenkomsten hebben niet geleid tot aanpassingen in het voorliggende governance model.

-De NBA stevent af op de uit het Verenigd Koninkrijk overgewaarde faculties en communities die de beroepsorganisatie aldaar verbindt. Er is geen enkel (wetenschappelijk) bewijs dat deze structuur daar uitstekend of beter functioneert dan de huidige structuur. Gezien de actualiteiten en schandalen die recent hebben gespeeld in Engeland lijkt het overnemen van een dergelijk model nu niet direct voor de hand te liggen.

-Er worden steeds meer en meer groepjes, communities, brigades, commissies opgetuigd die een bijdrage zouden moeten bieden aan het beroep van de toekomst. De leden raken het overzicht kwijt en haken af. De animo voor deelname aan deze gremia is overigens ook laag. Een voorbeeld van zo'n groep is Accountech die de digitale wereld en technologie in kaart brengt voor de beroepsgroep. Nadere analyse leert dat deelnemers van deze groep een veelal commerciële pet op hebben. Dit past niet bij een publiekrechtelijk orgaan.

-Er is een Commissie MKB bij de NBA die zich slechts bezighoudt met samenstellen. Assurance is geen onderdeel van deze Commissie. Assurance/audit is bovendien sterk gericht op de problematiek bij de grote kantoren. Daarmee lijkt assurance voor het mkb tussen wal en het schip te geraken.

-In 2017 is ten tijde van de verkiezingen rondom een nieuwe voorzitter van de NBA gepleit voor een federatief model bij de NBA. Deze organisatievorm wordt door veel leden ondersteund en er is destijds toegezegd dat de huidige voorzitter van der Vegte dit serieus zou onderzoeken. De NBA heeft dit eenvoudigweg niet onderzocht, terwijl dit de mogelijke oplossing zou zijn voor de huidige ledengroepen om beter te laten functioneren. Integendeel, er wordt vrolijk voortgegaan op een ingeslagen weg via de het nu voorliggende governance-model.

Motivatie loslaten ledengroepstructuur

In het basisdocument vitale gemeenschap en centrum van beroepsontwikkeling valt de motivering te lezen om de ledengroepstructuur los te laten; *"Het criterium om lid te zijn van een ledengroep is de aard van het dienstverband, daarnaast kun je maar van één ledengroep lid zijn. Inmiddels constateren wij dat die gedachte is achterhaald. Veel leden vervullen meerdere functies, al dan niet in deeltijd. Bovendien zien we dat leden elkaar opzoeken vanwege hun beroepsmatige werkzaamheden, veel meer dan vanwege hun dienstverband. Daarbij willen de leden zich niet laten beperken tot één thema of vakgebied"*

De argumentatie die de NBA gebruikt om de ledengroep-structuur los te laten is niet valide. Zo wordt geschreven dat veel leden meerdere functies vervullen. Onduidelijk is over hoeveel leden wij het dan hebben. Onduidelijk is ook of deze leden de huidige structuur als grote belemmering zien om deze meerdere functies te vervullen. Ook het opzoeken vanwege beroepsmatige werkzaamheden meer dan de aard van het dienstverband is verder niet onderbouwd.

Naar mijn mening zijn de meeste leden voornamelijk werkzaam in een functie die past bij de huidige gekozen ledengroep-structuur. Daarnaast is mij geen enkel geluid bekend dat er leden zouden zijn die moeite hebben met de huidige structuur, omdat dit zou belemmeren in hun dagelijks werk.

Bovendien biedt de voorgestelde wijziging in communities en faculties geen enkele garantie dat daarmee de belangen van de mkb-accountants beter gewaarborgd zullen worden. Daarbij merk ik op dat de directeur van de NBA een beslissende zeggenschap krijgt over het al dan niet instellen van een community. Een ongewenste situatie.

Er is overigens verder geen enkele wetenschappelijk valide onderbouwing dat deze structuur een betere belangenbehartiging voor de grote groep mkb-accountants zal vormen dan een beperkte aanpassing in het huidige model.

Integendeel, het loslaten van de ledengroepstructuur zorgt voor een verdere versnippering (pluriforme vergaarbak) en komt de belangenbehartiging van de specifieke groep mkb-accountants zeker niet ten goede. Dat ziet men bijvoorbeeld nu al ontstaan in de vorig jaar gestarte community Accountech waar het mkb-gehalte nu nog nauwelijks aanwezig is. Het verder uitrollen van een dergelijke structuur met communities en faculties zal voor vele leden niet de beoogde behartiging gaan opleveren. De beoogde verbeteringen kunnen prima op een andere wijze georganiseerd worden binnen de bestaande structuur.

Ik pleit dus voor het in stand houden van de huidige structuur, waarbij de mkb-accountants een eigen ledengroep gaan vormen. Binnen deze eigen ledengroep past een eigen bestuur met een linkin-pin naar het algemeen bestuur, een eigen budget, bemensing en adequate ondersteuning vanuit de bureau-organisatie, een eigen beleidsplan met activiteiten, waarbij jaarlijks verantwoording wordt afgelegd aan de leden. Bovendien kan binnen de huidige structuur uitstekend samengewerkt worden met stakeholders en andere ledengroepen.

Ik ga er vanuit dat deze mogelijkheid nader wordt uitgewerkt ruim voorafgaand aan de ALV, zodat de leden een keuze hebben.

Groeten,

drs. M(arco) Moling AA RA